

Innspill til høreapparatgarantien

Tusen takk for godt innspillsmøte den 14.10.25. Vi vil innledningsvis kommentere at vi støtter flere av de forslag og situasjonsbeskrivelser fremsatt av RHFene, Audiografforbundet Hørselsforbundet.

For våre medlemmer og tillitsvalgte, betyr det å miste en eller flere sanser, tap av viktige funksjoner og vil kunne sette oss ut av viktig samfunnsdeltakelse om vi ikke får riktig hjelp til rett tid. Livskvaliteten blir redusert både fysisk og psykisk mens vi venter. Negativ dominoeffekt til andre sykdommer og utfordringer er godt dokumentert, om ikke ubehandlet hørselstap blir fulgt opp.

For mange er veien til høreapparat både lang og kronglete. At hørselsomsorgen er offentlig finansiert, er bærebjelken i de tilbakemeldingene vi får. Det må ikke endres. Det er også i samsvar med det SINTEF-utredningen sa for noen år tilbake. Utfordringen er ikke finansieringssystemet, men selve høreapparattildelingen. Derfor var det ekstra gledelig at regjeringen lanserte 4-måneders garantien tidligere i sommer, forvaltet av det offentlige helsevesenet, og nå fremmer forslag i fremleggelsen av statsbudsjettet 2026. Forslag som Pensjonistforbundet støtter.

Våre 3 viktigste tiltak som redegjort for i møtet:

1. Organisering.

Bli kvitt de som går i en evig runddans og som ikke trenger ytterligere medisinsk oppfølging av spesialisthelsetjenesten etter at årsak til hørselstap er avdekket og høreapparat er tilpasset. Disse brukerne må få oppfølging lokalt eller direkte hos audiograf/audiopedagog eventuelt andre profesjoner, alt etter hva som er utfordringen.

NAV – automatiser godkjenningen for førstegangsbrukerne og de som kommer inn etter 6-års regelen for nytt høreapparat. De aller fleste får positivt vedtak. Det blir ikke søkt om høreapparat til noen som ikke kan nyttiggjøre seg det. Å vente i en ekstra kø er bare tull, for å si det mildt.

Flere audiografer i jobb – det ene er å utdanne flere, med det løser ventetiden i fremtiden. Det å opprette flere stillingshjemler, få de som er utdannet som audiografer

til å arbeide som audiografer er tiltak som vil være med å få ned ventetiden i nær fremtid. Da må en se på lønns- og arbeidsvilkår, gjøre det attraktivt å stå i jobben.

Vi ber derfor regjeringen igjen å se på refusjons- og tildelingsretten for audiografer, at en høreapparatbruker som er ferdig medisinsk utredet, oppsøker en audiograf får refundert sine utgifter. Tilsvarende takstsystem som det er for audiopedagog og logoped. Gjør det også mulig med kommunale avtaler, gjennom for eksempel driftstilskudd. Det er viktig at det blir en offentlig finansieringsplattform, Pensjonistforbundet ønsker ikke en privatisering av hørselsområdet.

2. Stillingshjemler

Flere stillingshjemler, både ved hørselssentralene og ved å inngå flere driftsavtaler med avtalespesialister. Bruk de ulike fagmiljøene til det de skal. En lege for å avklare den medisinske årsaken til hørselsutfordringen. Audiografen til sitt. Det innebærer at tiden er mer enn nok moden for at audiografen kan gis en mer «uavhengig stilling», enn hva de har i dag.

I forskrift om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer så står det i §5 Undersøkelse og tilpasning om både forsvarlig medisinsk fremgangsmåte og faglig forsvarlig måte. De ulike trappene kan helt sikkert utføres faglig av andre yrkesgrupper, enten det er helsefagarbeidere, ergoterapeuter eller andre, slik at leger og audiografer kan fristilles til det de skal gjøre ved undersøkelser og tilpassing.

Bruk flere profesjoner, både på sykehusene og i kommune. Gjennomfør det som står i forskrifter og retningslinjer og faktisk etabler samarbeid mellom specialist- og primærhelsetjenesten og inn mot NAV hjelpemiddelsentraler. Etabler samhandlingsverktøy inn mot kommunene og den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Ambulerende audiografer, kveldspoliklinikker, hørselsfaglig tilbud ved lokalmedisinske sentre og andre interkommunale tilbud er viktige tiltak for å fremme en tilgjengelig tjeneste og få ned ventetiden.

3. Hjelp og støtte.

Lavterskeltilbud. En ting er å få tildelt høreapparat, men vi må også lære oss å ta det i bruk. Et lite hjelpemiddel, men for mange uhandterlig. Knytt NAV hjelpemiddelsentral sammen med kommunal hørselskontakt.

Etabler et oppfølgingstilbud lokalt som kan bistå med enkle reparasjoner, skifte slager og rens utstyr. En god samtale om nytte og som kan ta bort uklarheter og misforståelser. Dette vil ta press bort fra spesialisthelsetjenesten.

Her kan både faglig kompetanse benyttes og et mer formelt samarbeid med frivilligheten utvikles. Vi har teknologiambassadører og Hørselsforbundet har likepersoner.

Vi må senke terskelen til å ta høreapparat i bruk, og det må gjøres der brukeren bor. Et tilgjengelig hørselstilbud lokalt vil også avlaste spesialisthelsetjenesten.

I Helsedirektoratets utredning av 2020 var det flere konkrete forslag, Det må strukturelle grep til, som igjen utløser behovet for friske midler og tydelighet i oppdragsdokument i hele «hørselskjeden». Vi er glade for den tydeligheten regjeringen nå viser.

Bruk takster, autorisasjoner og digitale tjenester for å avlaste hørselssentralene og avtalespesialistene. Når det gjelder digital oppfølging, er det viktig å huske på at rundt 600 000 har et digitalt utenforskap, så det er viktig å sikre med analog oppfølging for de som har behov.

Oppsummert

Alle tannhjulene må passe inn i maskinen for at ventetiden totalt sett for brukeren skal gå ned, både det medisinske, tekniske, pedagogiske og det praktiske knyttet til vedtak, oppfølging og utlevering til bruker. Hvis ikke stopper tannhjulet og vi er like langt med hensyn til ventetiden.

Skal vi fortsette å være eldrekraften, være en ressurs og bidra med 40 milliarder i frivillighet, så ja – da må vi ha sansene våre i behold.

Lykke til med viktig arbeid, som vi mer enn gjerne er med på å videreutvikle i fellesskap videre.

Vennlig hilsen
Pensjonistforbundet

Jan Davidsen
forbundsleder

Merete J. Orholm
leder av fag og politikk